

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Jesus, hjälp oss att se storheten i att du blev människa, vår bror, för att frälsa oss från djävulen och ge oss rätt att bli dig lika. Låt din Ande förklara för oss vem du är. Amen.

Andra söndagen efter jul. Episteltext: Hebr 2:11–15.

11 Jesus som helgar och de som helgas har alla en och samme Far. Därför skäms han inte för att kalla dem bröder, 12 när han säger: Jag ska förkunna ditt namn för mina bröder, mitt i församlingen ska jag lovsjunga dig. 13 Han säger också: Jag ska förtrösta på honom, och dessutom: Se, här är jag och barnen som Gud har gett mig.

14 När nu barnen hade fått del av kött och blod tog han själv på liknande sätt del av detta, för att genom sin död göra den maktlös som hade makt över döden, alltså djävulen, 15 och befria alla dem som av rädsla för döden levt i slaveri hela sitt liv.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Jesus är vår bror, han skäms inte för oss

Det har skett ett stort under: Gud har kommit till oss som människa. Vi lever ännu i jultiden i vårt kyrkoår. Guds födelse av jungfru är det som präglar helgerna den här tiden. Just den här söndagen ägnas åt *Guds helgedom*, hur Gud skapar en familj av sina barn: Kristi kyrka. Vi ska inte missförstå temat så att vi tänker att det handlar om den synliga kyrkan eller det hus där man samlas till gudstjänst.

I texten finns citat från Ps 22 och Jes 8:17f. Hela psalm 22 handlar om Messias lidande och seger. Jesaja talar om sina lärjungar som tålmodigt väntar på Herren i en mörk tid. Att Hebreerbrevet tillämpar orden om Jesajas barn på Jesus är också ett vittnesbörd om hur NT:s apostlar ser Messias i profeternas ord där vi inte alls skulle vänta det.

Därför är det en hemsk förnekelse av det apostoliska vittnesbördet när man inte känner igen profetierna om Messias i psaltartexterna

och i profeternas vittnesbörd. Det är tyvärr det vanliga sättet att läsa GT bland teologer i dag: man läser GT som vilken mänsklig text som helst. Apostlarnas sätt att läsa GT lär oss något väldigt viktigt.

Texten börjar med ett oerhört påstående: Vi har samma Far som Jesus. Vi är syskon! Vi ska särskilt begrunda orden:

Därför skäms han inte för att kalla dem bröder.

När man berättar om sin familj är man vanligen ganska tyst om sådant som är skamligt. Om man berättar sitt livs historia tar man inte först och mest fram de tabbar man gjort, eller det man har gjort dåligt, utan man vill gärna framhålla det man gjort bra. Särskilt gäller det här den profana historieskrivningen från antiken.

Kännetecknande för den bibliska historien är däremot att den berättar om Guds folks tillkortakommanden. Om och om igen berättar Mose om hur Israels folk gjorde uppror, hur de trotsade Guds bud och därför blev straffade. Det berättas om skamliga ting som Guds folk sysslade med. Inte ens när det gäller kungar undanhåller man läsaren de riktigt vidriga synderna, som i fallet med kung David och hans äktenskapsbrott och mord. Om det gäller stora segrar så framställs de som resultat av Guds direkta ingripande. Bibeln är oerhört ärlig när det gäller människornas svagheter.

Jfr Matteus släkttavla: fyra tvivelaktiga kvinnor räknas som hans stammödrar. Judarna brukade inte hänvisa till kvinnor när de gjorde upp sina släkttavlor. Därför inleder Matteus sitt evangelium med att beskriva hur Abraham blev far till Isak, Isak till Jakob osv. Han skriver inte att Sara födde Isak och att Rebecka födde Jakob, utan att Abraham blev far till Isak (bokstavligen födde), Isak till Jakob. Men så kommer ett undantag (Matt 1:3):

Juda blev far till Peres och Sera genom Tamar.

Och lite senare (v 5):

Salmon blev far till Boas genom Rahab, Boas till Obed genom Rut.

Och i v 6:

David blev far till Salomo genom Urias hustru.

Fyra gånger avviker Matteus från den vanliga ordningen. Det är fyra kvinnor som framstår på ett ovanligt sätt. Varför just dessa? Det var väl fyra särskilt framstående kvinnor?

Jo, de var framstående genom sin synd. I fallet Rut var hon en hednisk kvinna som enligt Mose lag inte skulle få tas till hustru av en israelit.

Tamar utgav sig för att vara en prostituerad som lockade Juda till synd, och hon födde tvillingarna Peres och Sera i denna otuktiga relation. Rahab var den prostituerade kvinna i Jeriko som tog sin an de två spionerna från Israel och sedan skyddade dem när de hotades till livet. Urias hustru, Batseba, omtalas som den som kom David på fall så att han blev en äktenskapsbrytare och sedan mördare.

Jesus skäms inte för att ha sådana i sin släkt. Han låter sin lärjunge Matteus lyfta fram de här kvinnorna just för det att visa att han lät sig födas in i ett syndigt människosläkte. Han blev en av oss.

Kristi två naturer

Han har fått del av kött och blod. Det här är en beskrivning av en djup lära som inte är lätt att förstå. Ja, egentligen kan den inte förstås med vårt förnuft, men ändå bekänner vi den i våra trosbekännelser för att den härstammar från Bibelns klara ord. Det handlar om Kristi två naturer: Gud och människa.

I våra bekännelseskriter (Konkordieformeln VIII, Om Kristi person) finns den här läran beskriven med ett uttryck som få känner till eller använder i dag: egenskapernas meddelelse, eller läran om gemenskapen mellan de båda naturernas egenskaper. Franz Pieper beskriver läran grundligt i sin dogmatik. Jag ska försöka antyda vad den läran handlar om och varför den är så viktig.

Huvudtexten för den andra söndagen efter jul är berättelsen om Jesus vid 12 års ålder i templet. Han var själv ett barn, men han undervisade de skriftlärda. Han var allsmäktig och allvetande, men han måste gå i skola och lära sig och han lydde sina föräldrar. Här bör-

jar vårt förnuftsmässiga tänkande skapa en förklaring: Var det så att han underordnade sig föräldrarna efter sin mänskliga natur, så att han måste lära sig och lyda, medan han efter sin gudomliga natur redan visste allt? Nej. Den athanasianska trosbekännelsen förklarar:

Så är det en rätt tro att vi tror och bekänner, att vår Herre Jesus Kristus, Guds Son, är i lika mån Gud och människa. Gud är han såsom född av Faderns väsende före all tid, och människa är han såsom född av moderns väsen i tiden. Helt och fullt Gud och helt och fullt människa med förnuftig själ och mänsklig kropp.

Den tolvårige pojken som ställde så kloka frågor i templet var helt och fullt Gud och helt och fullt människa, sådan som en tolvåring är. Det där är svårt att begripa. Det var säkert inte heller för hans jordiska föräldrar.

Vi har också svårt att förstå hur Jesus, som var Gud, kunde dö på korset. Var det kanske, som några menar, bara människan Jesus som dog? Nej, han dog som Gud och människa. Det är därför som Haqvin Spegel diktar, som översättning från ett tysk psalm (originalversionen av psalm 64 i psalmboken):

O sorg och nöd,
se Gud är död
och uppå korset dräpen!

I 1886 års psalmbok lyder texten:

O sorg och nöd!
Guds Son är död
Och uppå korset dräpen.

Det är lättare för vårt förnuft att ta emot texten så, att Guds Son är död, än att säga att Gud är död. Numera har versen helt tagits bort. Och i den nuvarande svenska psalmboken har hela psalmen strukits.

Är det då lättare att förstå att Gud ligger i krubban som ett litet barn? När vi sjunger julsången När juldagsmorgon glimmar, tänker vi då på vad den här raden betyder:

där Gud i nattens timmar re'n vilar uppå strå.

Så här sjunger många barngrupper och körer på Youtube-videor. Men ibland klarar man inte av det budskapet. I den svenska psalmbö-

ken står det: Guds Son i nattens timmar. Det är lättare att smälta, då man inte behöver sjunga att det är Gud som ligger där. Men sanningen är att Han som ligger där är Gud och människa, sann Gud och sann människa.

Läran om egenskapernas meddelelse utsäger märkliga saker som vi får ta emot i tillbedjan även om vi inte kan fatta det:

1. Gud kan sägas vara åtta dagar gammal även om han är evig.
2. Människan Kristus är Gud även om han i sin förnedring avstår från att bruka sin gudomlighet.
3. Allt vad Kristus gör i sitt Messias-ämbete gör han enligt båda naturerna, både som Gud och människa.

Vår ställföreträdare

Låt oss nu till sist se vilka följder den här läran har. Vi läser slutet av texten igen:

När nu barnen hade fått del av kött och blod tog han själv på liknande sätt del av detta, för att genom sin död göra den maktlös som hade makt över döden, alltså djävulen, och befria alla dem som av rädsla för döden levt i slaveri hela sitt liv.

Gud måste bli människa, en av oss, vår bror, för att besegra djävulen och frälsa oss till det eviga livet i gemenskap med honom. Han skulle stiga in i vår värld för att bli vår ställföreträdare.

Hebreerbrevet beskriver grundligt den här uppgiften genom att förklara hur översteprästens ämbete fullbordas i Jesus. Hebr 4:15 beskriver hur han måste bli en av oss i allt:

Vi har inte en överstepräst som inte kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som har varit frestad i allt liksom vi fast utan synd.

Det som skiljer Jesus från tidigare överstepräster är att han levde ett liv utan synd. Senare beskrivs hur GT:s överstepräst en gång om året går in i det allra heligaste för att offra. Då måste han först offra för sina egna synder innan han kunde offra för folket. Men om Jesus heter det (9:11f):

Men nu har Kristus kommit som överstepräst för det goda som skulle komma. Genom det större och fullkomligare tabernaklet, som inte är gjort av människohand och alltså inte tillhör den här skapelsen, gick han in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning.

En gång för alla – en evig återlösning. Där är skillnaden mot det gamla. Offertjänsten i GT måste hela tiden upprepas. Det var ju omöjligt att bockars och kalvars blod skulle kunna ta bort synden. De var bara symboler, skuggbilder av det verkliga offret som skulle bäras fram på korset av den som själv inte hade någon synd. Det var ett fullkomligt offer, ett offer med oändligt värde.

Jesu verksamhet brukar beskrivas som en aktiv och en passiv lydnad. Hans *aktiva lydnad* bestod i att han levde heligt och rent, fullkomligt enligt Guds vilja, utan synd. Hans *passiva lydnad* bestod i att han tog emot straffet för våra synder. Han steg inte ner från korset fast han hade kunnat göra det. Han tillrättavisade inte sina bödlar, som piskade och hånade honom. Han var tyst som ett lamm inför dem.

På grund av den verksamheten kan du och jag befrias från rädslan för döden. Vi behöver inte vara slavar som är rädda för sin herres straff. Vi får säga med Johannes (1 Joh 3:1):

Se vilken kärlek Fadern har skänkt oss: att vi får kallas Guds barn! Och det är vi också.

När den här tidens lidanden och mödor tagit slut ska vi få njuta frukten av det här fullt ut. Då ska vi få se Jesus sådan han är. Då ska vi få njuta av att vara prinsar och prinsessor i Guds rike när det gjorts helt nytt.

Men nu vill han också att vi ska ha med oss andra, dem som vi är satta att ha ansvar för. Vi vill ha alla med oss, så som texten säger:

Se, här är jag och barnen som Gud har gett mig.

Det här är nog en sorg för många som måste uppleva att barnen går egna vägar. Jag tror den sorgen finns i alla hem nån gång. Vi vill så gärna ha alla med. Men vi får här lämna

allt åt Herren. Det vi kan göra, och ska göra, är att be för dem. Vi vet ju att när vi ber i Jesu namn så hör han oss. Men han gör inte alltid så som vi önskar. Han ska göra det på sitt sätt. Men i väntan på det får vi gå till vår Far i bön och lägga fram allt för honom. Och vi får trösta oss med Gud ord, som vi ska ha i vårt hem i rikt mått, och använda varje lägligt tillfälle att så ut den goda säden. Växten och skörden lämnar vi i Guds händer.

Men visst har vi ändå orsak att glädja oss och jubla. Vi jublar över att Jesus är den som har vunnit och att han inte ska låta någon enda gå förlorad av dem som Far har gett honom. Det löftet bär igenom alla sorger och lidanden.

*Gud min broder – under över under!
Större nåd väl aldrig tänkas må!
Fast jag ej kan tro det alla stunder,
är jag salig på hans ord ändå.*

Tack, käre Jesus, för din kärlek! Amen.